Erkki Keldo
Majandus- ja Kommunikatsiooniminister
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@mkm.ee

Meie: 2-5/30_2026

Võrdõigusvoliniku tegevusaruanne 2025: soovitused Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööks

Lugupeetud minister Keldo,

Mul on hea meel Teiega jagada soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei aastaraamatut, mis võtab kokku 2025 aasta olulisemad tegevused. Samuti toon välja soovitused, mis Teie vastutusala puudutavad.

Iga-aastase aastaraamatu juurde kuulub ka temaatiline raport, mis käesoleval aastal keskendus vanuselisele digilõhele ning uuris, mil viisil saavad vanemaealised osa meie digiriigi eduloost.

Lähtuvalt võrdse kohtlemise seadusest (§15) on volinik võrdse kohtlemise seaduse ja soolise võrdõiguslikkuse seaduse nõuete täitmist jälgiv ning muid seadusega talle pandud ülesandeid täitev sõltumatu ja erapooletu asjatundja, kes tegutseb iseseisvalt. Sama seaduse §16 p 5 ja 6 sätestavad voliniku pädevuse teha ettepanekuid ja nõustada Vabariigi Valitsust ja valitsusasutusi.

Allpool esitatud soovitused tuginevad võrdõigusvoliniku 2025. aasta praktikale, nõustamistegevusele, menetletud pöördumistele, temaatiliste uuringute tulemustele ning koostööle ettevõtjate, kohalike omavalitsuste, teadlaste ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Nende eesmärk on toetada Eesti majanduse ja digiriigi arengut viisil, mis tagab kõigile inimestele võrdsed võimalused ning suurendab ühiskonna usaldust avalike teenuste vastu.

1. **Luua sektoriülene koostöömudel vähendamaks ealist digilõhet**

   Eesti digiriigi edu sõltub sellest, et avalikud teenused oleksid kasutatavad kõigile. Digilõhe ei ole üksnes tehnoloogiline, vaid ka sotsiaalne ja majanduslik probleem, mis võib suurendada ebavõrdsust ning vähendada inimeste iseseisvat toimetulekut. Püsiv koostöömudel looks selge vastutuse, võimaldaks paremini koordineerida erinevate osapoolte tegevust ning aitaks tagada, et abi jõuab inimesteni üle Eesti.

Soovitan koostöös Justiits- ja Digiministeeriumi, kohalike omavalitsuste, raamatukogude, kogukonnakeskuste ning erasektoriga töötada välja püsiv koostöömudel, mis toetab eelkõige vanemaealiste ja puuetega inimeste ligipääsu digiteenustele ning digioskuste arendamist.

2. **Tagada soolõime ja võrdsusmõjude süsteemne arvestamine ministeeriumi õigusloomes**

   Praktikas jäetakse soolõime kohustus õigusloomes sageli täitmata või piirdutakse formaalse käsitlusega. Arvestades Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi keskset rolli ettevõtlus-, töö-, transpordi- ja digipoliitika kujundamisel ning vastutust võrdsuspoliitikate elluviimisel, mõjutavad ministeeriumi otsused otseselt erinevate ühiskonnarühmade võimalusi. Süsteemne mõjuanalüüs aitab ennetada soovimatuid kõrvalmõjusid ning parandab õigusloome kvaliteeti.

   Soovitan kehtestada ministeeriumis sisemised töökorralduslikud põhimõtted, mis tagavad, et kõik ministeeriumi ette valmistatud eelnõud vastavad soolise võrdõiguslikkuse seaduse § 9 nõuetele ning sisaldavad vajaduse korral nii soomõjude analüüsi kui ka laiemaid võrdsusmõjude hinnanguid.

3. **Soovitan uuesti kaaluda palkade läbipaistvuse direktiivi ülevõtmist täies mahus ja võimalikult kiiresti.**

   Eesti sooline palgalõhe on Euroopa Liidu suurimate seas ning selle vähendamine on oluline nii võrdõiguslikkuse kui ka majanduse konkurentsivõime seisukohalt. Läbipaistvam palgakorraldus aitab ettevõtetel paremini kasutada olemasolevat tööjõupotentsiaali, suurendab töötajate usaldust ning vähendab põhjendamatuid palgaerinevusi. Direktiivi ülevõtmise edasilükkamine suurendab ka Euroopa Komisjoni rikkumismenetluse riski.

   Soovitan uuesti hinnata otsust direktiivi ülevõtmist edasi lükata ning jätkata selle rakendamist võimalikult kiiresti ja täielikus ulatuses.

4. **Muuta strateegilise partnerluse kavandamine prognoositavamaks**

   Kodanikuühiskonna organisatsioonid täidavad riigi jaoks olulisi ülesandeid ning nende töö järjepidevus sõltub prognoositavast rahastusest. Selgem ajakava ja varasem teavitamine aitavad vältida ebakindlust, vähendada halduskoormust ning tagada, et partnerid saavad keskenduda sisulisele tegevusele.

   Soovitan korraldada strateegiliste partnerluste ettevalmistamine selliselt, et võimalikud partnerid saaksid rahastamisotsustega piisava ajavaruga arvestada ning oma tegevusi jätkusuutlikult planeerida.

Palun Teil anda info, kuidas planeerite soovitust ellu viia, hiljemalt 15. septembriks 2026.

Lugupidamisega

Christian Veske
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik